

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Таврійського національного університету
імені В. І. Вернадського

Протокол від 29.08 2025 року №1
Голова ради Валерій БОРТНЯК



ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора

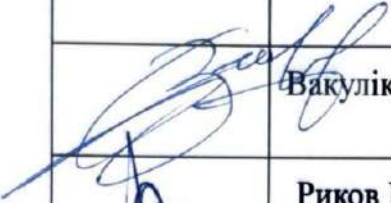
Таврійського національного університету
імені В. І. Вернадського

від 29.08 2025 року №2
Ректор Валерій БОРТНЯК



ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ГУМАНІТАРНОГО ІНСТИТУТУ
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

	Підпис	Прізвище і ініціали	Посада	Дата
Розробник		Макарова Т.П.	Завідуюча Юридичної клініки	22.08.25
Узгоджено		Губарев С.В.	Директор навчально- наукового гуманітарного інституту	26.08.25
		Вакулік М.І.	Начальник відділу кадрів	27.08.25
		Риков В.В.	Начальник юридичного відділу	27.08.25

Це Положення розроблено з метою належної організації діяльності юридичної клініки Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (далі – Юридична клініка) як бази проходження практики здобувачами вищої освіти Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (далі – Університет), інших вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації, що здійснюють підготовку фахівців у галузі знань «Право», відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93 «Про затвердження положення про проведення практики здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів України», наказу Міністерства освіти і науки України від 3 серпня 2006 р. № 592 «Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України», Рекомендацій про проведення практики здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти України, розроблених державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 р.; Положення про організацію роботи охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти (затверджено наказом МОН України від 26.12.2017 № 1669; Положення про організацію освітнього процесу в Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського та Положення про практику Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, затвердженого протоколом вченої ради від 27.03.2025 №8 та наказом ректора від 27.03.1015 №25-ОД.

В цьому Положенні здійснено деталізацію норм вищезазначених нормативно-правових актів та інших актів Університету з організації та проходження практики здобувачів вищої освіти з урахуванням особливостей мети та основних завдань діяльності Юридичної клініки, передбачених у Положенні про Юридичну клініку. Невід’ємною частиною цього Положення є

робочі програми навчальної, виробничої практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти та педагогічної практики здобувачів третього рівня вищої освіти - Доктор філософії.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Юридична клініка є однією із баз практики здобувачів освіти Університету відповідно до навчального плану та інших внутрішніх документів Університету з організації навчального процесу.

Практика здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки є невід’ємною складовою процесу підготовки фахівців в галузі права в Університеті та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття та удосконалення спеціальних фахових компетентностей, практичних умінь і навичок за спеціальністю «Право».

1.2. Метою практики на базі Юридичної клініки є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами та формами організації діяльності юриста, формування у них професійних умінь і навичок для самостійної діяльності з правозастосування, розвитку професійного вміння приймати самостійні рішення в реальних життєвих ситуаціях, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань та їх творчого застосування у практичній діяльності, а також участь у правозахисній та правопросвітній діяльності Юридичної клініки, спрямованої на забезпечення доступу представників соціально вразливих та малозабезпечених верств населення до безоплатної правової допомоги в Україні.

1.3. Практика здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки передбачає системність, безперервність і послідовність її проведення при отриманні необхідного та достатнього обсягу теоретичних знань, практичних умінь і навичок відповідно до різних кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців в галузі права (бакалавра, спеціаліста та магістра).

1.4. На базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня проходять навчальну та виробничу практику, шляхом самостійного опрацювання нормативних основ діяльності фахівців в галузі права та їх безпосереднього залучення до виконання завдань повсякденної правозахисної діяльності здобувача вищої освіти (клініциста) з розв'язання правових проблем відвідувачів Юридичної клініки (у тому числі здійснюючи прийом відвідувачів та надаючи їм правову інформацію, консультації та роз'яснення з правових питань, складаючи процесуальні та інші документи правового характеру, здійснюючи представництво інтересів осіб у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами), а також участі в різноманітних заходах з правової освіти населення.

1.5. На базі Юридичної клініки здобувачі третього рівня освіти - Доктор філософії проходять педагогічну практику. Здобувачі третього рівня освіти - Доктор філософії в межах педагогічної практики у Юридичній клініці залучаються до освітнього процесу з метою інтеграції власного практичного досвіду, наукових напрацювань та теоретичних знань у підготовку здобувачів вищої освіти (бакалаврату й магістратури). Педагогічна практика спрямована на формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей, розвиток навичок правозастосування та професійного мислення. Водночас здобувачі третього рівня освіти - Доктор філософії здобувають первинний досвід педагогічної діяльності, опановують методику викладання та комунікації з аудиторією здобувачів вищої освіти, що сприяє становленню їх як майбутніх науково-педагогічних працівників.

1.6. Безпосередній порядок організації та проходження практики здобувачами першого та другого рівнів вищої освіти та здобувачами третього рівня освіти - Доктор філософії на базі Юридичної клініки визначається Положенням про проходження практики Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського та цим Положенням.

1.7. Під час проходження практики на базі Юридичної клініки на здобувачів вищої освіти та здобувачів третього рівня освіти - Доктор філософії поширюється дія Положення про юридичну клініку Таврійського

національного університету імені В.І. Вернадського (далі – Положення про Юридичну клініку) та інших внутрішніх документів з організації діяльності Юридичної клініки.

РОЗДІЛ 2

ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

2.1. Здобувачі в галузі Право першого, другого та третього рівнів вищої освіти на базі Юридичної клініки можуть пройти навчальну (ознайомчу), виробничу, педагогічну практику.

В окремих випадках на проходження практики на базі Юридичної клініки можуть бути направлені також здобувачі вищої освіти-іноземці Університету та здобувачі вищої освіти інших спеціальностей.

За наявності відповідних договорів між Університетом та іншими вищими навчальними закладами III–IV рівнів акредитації, що здійснюють підготовку фахівців у галузі знань «Право», Юридичну клініку може бути використано як базу для проходження практики здобувачами вищої освіти та здобувачами третього рівня освіти - Доктор філософії інших вищих навчальних закладів.

2.2. Завданням навчальної (ознайомчої) практики на базі Юридичної клініки є ознайомлення здобувачами вищої освіти зі специфікою професії юриста, отримання первинних професійних компетентностей, умінь і навичок правозахисної діяльності, оволодіння основами інтерв'ювання та консультування громадян, складання процесуальних та інших документів правового характеру.

Навчальна (ознайомча) практика в Юридичній клініці проводиться для здобувачів першого рівня вищої освіти 2 курсу навчання Університету та інших вищих навчальних закладів, якщо інше не передбачено актами Університету або договорами, укладеними з такими навчальними закладами.

2.3. Завданням виробничої практики на базі Юридичної клініки є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у процесі вивчення в Університеті певного циклу теоретичних дисциплін, набуття практичних умінь та навичок професії юриста, безпосереднє ознайомлення з видами правових послуг безоплатної первинної та вторинної правової допомоги в Україні, відпрацювання вмінь і навичок інтерв'ювання та консультування громадян, складання процесуальних та інших документів правового характеру.

Виробнича практика в Юридичній клініці проводиться для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 3 та 4 курсів Університету та інших вищих навчальних закладів, якщо інше не передбачено актами Університету або договорами, укладеними з такими навчальними закладами.

2.3. Завданням виробничої практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на базі Юридичної клініки як завершального етапу навчання здобувачів вищої освіти в Університеті є узагальнення та удосконалення здобутих ними теоретичних знань, набуття практичних умінь і навичок професії юриста, оволодіння іншим професійним досвідом та готовності до самостійної правозахисної діяльності, а також збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

2.4. Завданням педагогічної практики для здобувачів третього рівня вищої освіти - Доктор філософії є здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2.5. Види практики, тривалість та терміни їх проведення на базі Юридичної клініки у межах навчального року визначаються навчальним планом Університету та разом з інформацією про прізвище, ім'я та по батькові здобувачів вищої освіти, направлених до Юридичної клініки на проходження практики, фіксуються у відповідному наказі ректора Університету.

2.6. Зміст кожного з видів практики на базі Юридичної клініки визначається у відповідних робочих програмах, які розробляються завідувачем та іншими співробітниками Юридичної клініки.

Робочі програми практики на базі Юридичної клініки повинні відповідати вимогам стандартів вищої юридичної освіти та професійних стандартів юриста, враховувати специфіку правозахисної та правоосвітньої діяльності Юридичної клініки, а також базуватися на останніх досягненнях юридичної науки та практики.

Розділи робочих програм практики можуть включати методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню теоретичних знань, отриманих під час навчання в Університеті, набуття умінь та навичок професії юриста. Загальні методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження усіх видів практики на базі Юридичної клініки можуть також бути викладені в окремому додатку до цього Положення.

Робочі програми практики на базі Юридичної клініки підлягають перегляду та доопрацюванню не рідше, ніж один раз на три роки, а їх розробка та видання здійснюється не пізніше, ніж за семестр до початку практики.

2.7. Невід'ємним етапом проходження здобувачами вищої освіти практики на базі Юридичної клініки є проведення контролю рівня знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти, конкретні рекомендації щодо видів і форм якого розробляються співробітниками Юридичної клініки та визначаються в робочих програмах практики.

РОЗДІЛ 3

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ.

3.1. Відповідальність за організацію, проведення і контроль за проходженням практики здобувачів вищої освіти Університету на базі

Юридичної клініки покладається на ректора, проректора з навчально-методичної роботи Університету, повноваження якого визначаються законодавством України, Статутом та іншими внутрішніми документами Університету.

3.2. Загальну організацію практики здобувачів вищої освіти Університету на базі Юридичної клініки та контроль за її проведенням здійснює керівник практики Університету, повноваження якого визначаються Положенням про практику, Навчальною програмою, цим Положенням та іншими внутрішніми актами Університету.

3.3. Навчально-методичне керівництво практики здобувачів вищої освіти Університету на базі Юридичної клініки, а також виконання ними робочих програм та індивідуальних завдань практики забезпечують інститути та профільні кафедри Університету, завідувач та інші співробітники Юридичної клініки.

3.4. Завідувач Юридичної клініки у межах своєї компетенції несе особисту відповідальність за організацію, якість і результати проходження практики здобувачами вищої освіти Університету та інших вищих навчальних закладів на базі Юридичної клініки.

3.5. З метою належної організації та проведення практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки завідувач Юридичної клініки повинен:

3.5.1. організувати практику здобувачів вищої освіти згідно з робочими програмами та індивідуальними завданнями;

3.5.2. за необхідності повідомляти ректора Університету та (або) керівника практики Університету, керівників інститутів та профільних кафедр про прибуття здобувачів вищої освіти до Юридичної клініки;

3.5.3. визначити робочі місця здобувачів вищої освіти на період проходження практики на базі Юридичної клініки;

3.5.4. організувати проведення здобувачам вищої освіти інструктажу з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки;

3.5.5. закріпити керівників практики від Юридичної клініки за здобувачами вищої освіти;

3.5.6. забезпечити виконання погоджених за навчальним планом Університету графіків проходження практики на базі Юридичної клініки;

3.5.7. надати здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічною базою Юридичної клініки, бібліотекою та правовими базами даних Юридичної клініки;

3.5.8. забезпечити та контролювати дотримання здобувачів вищої освіти обов'язків клініцистів, передбачених Положення про Юридичну клініку, а також дотримання етичних норм та правил Юридичної клініки;

3.5.9. створити необхідні умови для засвоєння та поглиблення здобувачами вищої освіти теоретичних знань, набуття практичних умінь та навичок професії юриста.

3.6. Завідувач Юридичної клініки наділений правом проводити періодичні перевірки проходження практики здобувачами вищої освіти на базі Юридичної клініки, давати вказівки та рекомендації здобувачам вищої освіти щодо покращення проходження ними практики.

3.7. Безпосереднє керівництво практики здобувачів вищої освіти Університету на базі Юридичної клініки покладається на керівників практики з числа провідних викладачів Університету (керівники практики від Університету).

Одна й та сама особа не може бути одночасно керівником практики від кафедри та Юридичної клініки. У разі, якщо керівником практики від кафедри призначено співробітника Юридичної клініки, повноваження керівника практики від Юридичної клініки має бути покладено на завідувача Юридичної клініки або іншого співробітника Юридичної клініки.

3.8. З метою належної організації та проведення практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки керівник практики від Університету спільно з керівником практики кафедри повинен:

3.8.1. перед початком практики провести здобувачам вищої освіти інструктаж про проходження практики, видати або перевірити наявність у них документів про практику (щоденників практики, робочих програм, методичних рекомендацій тощо);

3.8.2. повідомити здобувачам вищої освіти про систему звітності за результатами проходження практики на базі Юридичної клініки, прийняту на профільній кафедрі (подання письмового звіту, заповнення щоденника практики, підготовка доповіді, виступу тощо);

3.8.3. у тісному контакті з керівником практики від Юридичної клініки забезпечити високу якість її проходження згідно з робочими програмами та індивідуальними завданнями відповідно до календарного графіку;

3.8.4. контролювати забезпечення нормальних умов праці та побуту здобувачів вищої освіти під час проходження ними практики на базі

Юридичної клініки та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки;

3.8.5. у складі комісії приймати захист (практики) з проходження здобувачами вищої освіти практики на базі Юридичної клініки;

3.8.6. подавати завідувачу профільної кафедри письмовий звіт про проведення практики здобувачами вищої освіти на базі Юридичної клініки із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики.

3.9. З метою належної організації та проведення практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки керівник практики від Юридичної клініки повинен:

3.9.1. ознайомлювати здобувачів вищої освіти з метою, основними завданнями та формами діяльності Юридичної клініки, порядком її роботи;

3.9.2. здійснювати постійне керівництво практикою здобувачів вищої освіти та давати необхідні вказівки та завдання здобувачів вищої освіти відповідно до їх робочих програм та індивідуальних завдань;

3.9.3. надавати здобувачам вищої освіти методичну допомогу при виконанні ними робочих програм та індивідуальних завдань практики згідно з календарним графіком;

3.9.4. роз'яснювати здобувачам вищої освіти особливості складання процесуальних та інших документів правового характеру, правильного заповнення та оформлення документів про практику;

3.9.5. проводити роботу, спрямовану на формування у здобувачів вищої освіти практичних умінь і навичок професії юриста;

3.9.6. здійснювати постійний контроль за проходженням практики здобувачами вищої освіти, перевіряти та оцінювати виконання ними поставлених завдань практики, визначених у робочій програмі та індивідуальних завданнях, ведення документації про практику;

3.9.7. здійснювати постійний контроль за виконанням здобувачами вищої освіти обов'язків клініцистів, передбачених Положення про Юридичну клініку, а також дотриманням етичних норм та правил Юридичної клініки;

3.9.8. вивчати рівень підготовки, ділові та моральні якості здобувачів вищої освіти, узагальнювати дані контролю практики під час проміжних та підсумкового звітів про проходження практики;

3.9.9. оцінювати якість роботи здобувачів вищої освіти, складати на них характеристики з відображенням у них виконання робочої програми та індивідуальних завдань практики, рівня їх теоретичних знань, практичних умінь та навичок професії юриста, ставлення до роботи, організаторських здібностей, участі у наданні безоплатної правової допомоги громадянам та у правовій освіті населення;

3.9.10. допомагати у підборі матеріалів для курсових та кваліфікаційних робіт.

3.10. Для виконання поставлених завдань керівники практики від кафедри та Юридичної клініки користуються правами:

3.10.1. здійснювати перевірку проходження практики здобувачами вищої освіти на базі Юридичної клініки;

3.10.2. вимагати від здобувачів вищої освіти, які проходять практику на базі Юридичної клініки, виконання робочої програми та індивідуальних завдань згідно з календарним графіком, обов'язків клініцистів, передбачених Положенням про Юридичну клініку, а також дотримання етичних норм та правил Юридичної клініки;

3.11. Під час проходження практики на базі Юридичної клініки керівник практики від Юридичної клініки несе відповідальність за здобувачів вищої освіти, яких ввірено йому на час проходження практики.

3.12. Організація проходження на базі Юридичної клініки практики здобувачами вищої освіти інших вищих навчальних закладів, а також проведення навчально-методичного, загального та безпосереднього керівництва практикою та контроль за нею покладається на керівників цих навчальних закладів, якщо інше не передбачено укладеними з Університетом договорами про проходження практики на базі Юридичної клініки.

РОЗДІЛ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК

ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ.

4.1 Направлення на проходження практики здобувачів вищої освіти Університету на базі Юридичної клініки має бути оформлене відповідним наказом ректора Університету із зазначенням безпосереднього керівника практики з боку кафедри.

4.2. Перед початком практики на базі Юридичної клініки в Університеті проводиться ознайомча конференція за участю керівників практики від кафедри, співробітників Юридичної клініки та здобувачів вищої освіти.

4.3. Здобувачі вищої освіти, які направлені на проходження практики до Юридичної клініки, зобов'язані:

4.3.1. до початку практики одержати від керівника практики від кафедри направлення на проходження практики, документи про практику (щоденник

практики, робочу програму, методичні вказівки тощо), а також консультації щодо оформлення цих документів;

4.3.2. своєчасно прибути до Юридичної клініки для проходження практики;

4.3.3. у день початку практики ознайомитися та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки;

4.3.4. у повному обсязі та своєчасно виконувати робочі програми та індивідуальні завдання практики згідно з календарним графіком, а також вказівки та доручення керівників практики та Юридичної клініки;

4.3.5. виконувати завдання з науково-дослідницької роботи відповідно до профілю практики та обраної теми дослідження, проконсультувавшись із науковим керівником;

4.3.6. відвідувати заходи Юридичної клініки, вивчати нормативно-правові акти, навчальну та науково-методичну літературу, рекомендовані керівником практики від Юридичної клініки;

4.3.7. виконувати обов'язки клініцистів, передбачені Положенням про Юридичну клініку, а також дотримуватися етичних норм та правил Юридичної клініки;

4.3.8. брати безпосередню участь у наданні безоплатної правової допомоги соціально вразливим та малозабезпеченим верствам населення, організації та проведенні заходів з правової освіти населення, суспільно-політичному житті колективу співробітників та клініцистів Юридичної клініки;

4.3.9. регулярно вести щоденник практики та звітувати керівнику практики від Університету та Юридичної клініки про виконання робочої програми та індивідуальних завдань практики;

4.3.10. нести особисту відповідальність за виконання робочої програми та індивідуальних завдань практики;

4.3.11. своєчасно оформляти звітну документацію та складати залік (захист) з практики на базі Юридичної клініки.

4.4. Під час проходження практики на базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти мають право:

4.4.1. ознайомлюватися з Положенням про Юридичну клініку та Порядком роботи Юридичної клініки, цим Положенням та іншими внутрішніми документами з організації роботи Юридичної клініки;

4.4.2. користуватися матеріально-технічною базою Юридичної клініки, бібліотекою та правовими базами даних Юридичної клініки;

4.4.3. брати участь у наданні правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки, бути їх представниками в судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед третіми особами за дорученням (погодженням) завідувача Юридичної клініки;

4.4.4. брати участь у заходах з правової освіти населення в Юридичній клініці;

4.4.5. надавати пропозиції щодо покращення організації практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки та її діяльності.

4.5. На початку практики на базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти мають отримати інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки в Юридичній клініці, ознайомитися з Положенням про Юридичну клініку та Порядком роботи Юридичної клініки, цим Положенням та іншими внутрішніми актами з організації роботи Юридичної клініки тощо.

4.6. Після прибуття на практику здобувач вищої освіти зобов'язаний представити співробітнику Юридичної клініки для заповнення свій щоденник практики та щодня коротко записувати все, що він зробив для виконання робочої програми та індивідуальних завдань згідно з календарним графіком.

4.7. Індивідуальні завдання практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки визначаються керівником практики від Юридичної клініки протягом трьох перших днів практики з урахуванням зацікавленості здобувачів вищої освіти у накопиченні відповідної інформації, яка може бути

використана в навчальному процесі, проведенні наукових досліджень та написанні кваліфікаційних робіт.

Індивідуальні завдання мають передбачати зміст виконуваних завдань практики з установленням їх кількості, кінцевих строків виконання та позначки про їх виконання, відповідати потребам, цілям та завданням навчального процесу в Університеті та Юридичній клініці, а також враховувати здатність та теоретичну підготовку здобувача вищої освіти.

Типовий перелік індивідуальних завдань практики здобувачів вищої освіти на базі Юридичної клініки визначається в робочих програмах кожного з видів практики на базі Юридичної клініки.

З огляду на графік роботи Юридичної клініки тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики на базі Юридичної клініки може бути визначено завідувачем Юридичної клініки.

РОЗДІЛ 5

ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ ТА ЇЇ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ.

5.1. Після закінчення терміну практики на базі Юридичної клініки здобувачі вищої освіти попередньо звітують керівнику практики від Юридичної клініки про виконання ними робочих програм та індивідуальних завдань практики згідно з календарним графіком у формі письмового звіту із додатками до нього.

5.2. Звіт про проходження практики на базі Юридичної клініки має складатися із вступу, змісту практики та висновків.

У вступі вказуються прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти, найменування інституту, кафедри, номер потоку та академічної групи, час проходження практики на базі Юридичної клініки, прізвище та посада її керівників від кафедри та Юридичної клініки, а також відображається тривалість і послідовність проходження практики.

При викладі змісту практики здобувач вищої освіти зобов'язаний згідно з календарним графіком практики систематизувати виконану роботу, здійснити аналіз практики, вказати теоретичні знання, практичні уміння та навички, закріплені та набуті за період практики, зазначити основні нормативно-правові акти та методичну літературу, вивчені в період проходження практики.

Здобувач вищої освіти повинен звітувати по кожному пункту календарного графіку, вказуючи ті навички практичної діяльності, якими оволодів, час, затрачений на засвоєння специфіки того або іншого напрямку діяльності Юридичної клініки, а також позначити труднощі, з якими він зустрівся в період проходження практики, та їх причини.

У завершальній частині (висновку) звіту підбиваються підсумки практики: стисло вказуються результати, отримані здобувачем вищої освіти під час проходження практики на базі Юридичної клініки; зазначається про досягнення мети практики, виконання її робочої програми та індивідуальних завдань або причини невиконання; вказується ступінь задоволення здобувачем вищої освіти виконаною роботою.

5.3. Письмовий звіт за результатами проходження здобувачем вищої освіти практики на базі Юридичної клініки має бути оформленим згідно зі стандартом оформлення текстових документів, надрукований із використанням оргтехніки та відповідати встановленим вимогам, підписаний автором та оцінений керівником практики від Юридичної клініки.

Додатками до цього звіту можуть бути зразки правових довідок та правових висновків, процесуальних та інших документів правового характеру, підготовлених здобувачем вищої освіти за результатами надання безоплатної правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки, судові рішення, винесені за участі такого здобувача вищої освіти як представника сторін чи третіх осіб у судовому процесі, та інші документи, які свідчать про виконання робочої програми та індивідуальних завдань практики. Додатки мають підтверджувати виконання здобувачем вищої освіти усіх пунктів

робочої програми та індивідуального завдання практики на базі Юридичної клініки.

Форма та змістове наповнення щоденника практики здобувача вищої освіти на базі Юридичної клініки повинні відповідати формі щоденника, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29 березня 2012 р. № 384 «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації».

Характеристика на здобувача вищої освіти, який проходив практику на базі Юридичної клініки, готується лаборантом Юридичної клініки чи керівником практики від Юридичної клініки завчасно (але не раніше, ніж за 3 дні до закінчення практики) у двох примірниках та має відображати оцінку роботи здобувача вищої освіти, надану керівником практики від Юридичної клініки.

5.4. У характеристиці здобувача вищої освіти, який проходив практику на базі Юридичної клініки, зазначається:

5.4.1. його прізвище, ім'я та по батькові, найменування інституту, кафедри, номер потоку та академічної групи;

5.4.2. час, протягом якого здобувач вищої освіти проходив практику на базі Юридичної клініки, та її види;

5.4.3. обсяг та якість виконання робочої програми та індивідуальних завдань, а також причини їх невиконання;

5.4.4. теоретична підготовка здобувача вищої освіти, рівень його практичних умінь та навичок професії юриста;

5.4.5. ступінь його підготовленості до правозахисної та правопросвітньої роботи;

5.4.6. організаторські здібності здобувача вищої освіти, особиста оцінка його морально-вольових, ділових та етичних якостей;

5.4.7. дисциплінованість та виконавча діяльність, загальний і культурний рівень розвитку здобувача вищої освіти.

5.5. Письмовий звіт разом із додатками та іншими документами практики (щоденником практики, характеристикою здобувача вищої освіти, індивідуальними завданнями практики), підшитими в окрему папку, підлягає подальшому рецензуванню керівником практики від Університету.

5.6. Звіт із проходження практики на базі Юридичної клініки захищається здобувачем вищої освіти (з диференційованою оцінкою).

5.7. При оцінці результатів проходження здобувача вищої освіти практики на базі Юридичної клініки враховуються:

5.8.1. повнота та якість проходження практики здобувача вищої освіти на підставі поданих документів практики та додатків до них;

5.8.2. зміст і форма усної доповіді та відповіді здобувача вищої освіти на запитання керівників практики від Університету та Юридичної клініки, інших членів комісії;

5.8.3. характеристика на здобувача вищої освіти від завідувача Юридичної клініки;

5.9. Якщо програму практики на базі Юридичної клініки здобувача вищої освіти не виконано у разі хвороби або з іншої поважної причини, то такому здобувачу вищої освіти ректором Університету надається можливість повторного проходження практики.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики на базі Юридичної клініки без поважних причин, отримав негативну характеристику або на підсумковому заліку негативну оцінку, ректором Університету може бути надано право повторного проходження практики у вільний від навчання час.

Негативна оцінка за результатами повторного проходження практики здобувача вищої освіти на базі Юридичної клініки є підставою для відрахування такого здобувача вищої освіти з Університету.

РОЗДІЛ 6

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

6.1. Це Положення вступає в силу з початку навчального семестру в Університеті, наступного після його затвердження ректором Університету.

6.2. У разі виникнення ситуації, що не врегульована цим Положенням, необхідна поведінка заінтересованої особи визначається безпосередньо завідувачем Юридичної клініки відповідно до положень чинного законодавства України, Статуту та нормативних актів Університету, інших внутрішніх актів з організації роботи Юридичної клініки. Роз'яснення норм цього Положення здійснюється завідувачем Юридичної клініки за погодженням з керівництвом Університету.

6.3. Зміни й доповнення до цього Положення вступають в силу з початку навчального семестру в Університеті, наступного після їх затвердження ректором Університету.

Завідувач

Юридичної клініки

Т.П. Макарова

Додаток 1

до Положення про проходження практики здобувачами вищої освіти на базі Юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної (ознайомчої) практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти університету на базі Юридичної клініки

1.1. Завданням навчальної (ознайомчої) практики на базі Юридичної клініки є ознайомлення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із специфікою професії фахівця в галузі права (юриста), отримання первинних професійних умінь і навичок правозахисної діяльності, оволодіння основами інтерв'ювання та консультування громадян, складання процесуальних та інших документів правового характеру.

1.2. За результатами проходження навчальної (ознайомчої) практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти повинен знати:

1.2.1. історичні передумови виникнення юридичних клінік та особливості розвитку юридичної клінічної освіти в Україні та світі;

1.2.2. історію створення, минуле та сучасність юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

1.2.3. правове регулювання діяльності юридичних клінік та юридичної клінічної освіти в Україні;

1.2.4. організацію роботи юридичних клінік України та світу, їх основні форми, напрями та принципи діяльності, види (спеціалізацію);

1.2.5. організаційну структуру, регламентацію роботи, діловодство та архівну справу юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

1.2.6. принципи діяльності фахівця в галузі права (юриста), сутність його професійної етики, її види та відповідальність;

1.2.7. етичні норми, правила та стандарти діяльності юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

1.2.8. основні етапи професійної діяльності фахівця в галузі права (юриста) та види правових послуг безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

3.1. За результатами проходження навчальної (ознайомчої) практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти повинен уміти:

3.1.1. аналізувати причини та процес виникнення юридичних клінік в Україні та світі;

3.1.2. керуватися принципами діяльності фахівця в галузі права (юриста) та юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.3. орієнтуватися у нормативно-правових актах з організації діяльності юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.4. здійснювати попередній запис осіб на прийом до юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.5. виконувати обов'язки чергового здобувача вищої освіти юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.6. допомогти відвідувачу юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського у заповненні індивідуальної анкети;

3.1.7. роз'яснити відвідувачу юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського правила та умови надання правової допомоги.

4.1. За результатами проходження навчальної (ознайомчої) практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти повинен виконати індивідуальне завдання із:

4.1.1. пошуку в науковій бібліотеці Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського чи мережі Інтернет публікацій щодо особливостей появи юридичних клінік та розвитку юридичної клінічної освіти в Україні та інших країнах світу;

4.1.2. перекладу з іноземної мови публікацій щодо особливостей появи юридичних клінік та розвитку юридичної клінічної освіти в Україні та інших країнах світу (у разі володіння іноземними мовами);

4.1.3. участі в круглому столі, науковому гуртку, дискусійному та дебатному клубі тощо з актуальних правових питань, організованому юридичною клінікою Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація юридичних клінік України» тощо, або в організації та проведенні таких заходів;

4.1.4. участі у підготовці щомісячного, щоквартального, піврічного та річного звітів про діяльність юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, узагальненні її статистичних даних;

4.1.5. збору (не менше 10) та аналізу судових рішень у цивільних та адміністративних справах, ухвалених за результатами розгляду найбільш поширених серед відвідувачів юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського спорів, правових довідок та правових висновків, процесуальних та інших документів правового характеру, підготовлених консультаційними групами за результатами розгляду звернень відвідувачів.

до Положення про проходження практики здобувачами вищої освіти на базі Юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

РОБОЧА ПРОГРАМА

виробничої практики здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти університету на базі Юридичної клініки

1.1. Завданням виробничої практики на базі Юридичної клініки є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у процесі навчання в Університеті певного циклу теоретичних дисциплін, набуття практичних умінь та навичок професії фахівця в галузі права (юриста), безпосереднє ознайомлення з видами правових послуг безоплатної первинної та вторинної правової допомоги в Україні, відпрацювання вмінь і навичок інтерв'ювання та консультування громадян, складання процесуальних та інших документів правового характеру, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт.

1.2. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти, окрім знань, передбачених робочою програмою навчальної (ознайомчої) практики, повинен також знати:

1.2.1. основи роботи з відвідувачами Юридичної клініки, методи їх ефективного інтерв'ювання та консультування, психологічні аспекти правозахисної та правопросвітницької роботи юриста;

1.2.2. основи інтерв'ювання та консультування громадян, види процесуальних та інших документів правового характеру.

1.2.3. алгоритм опрацювання письмових звернень відвідувачів Юридичної клініки, роботи над справою, пошуку та вироблення правових позицій у справі, специфіку опрацювання окремих цивільних та адміністративних правових питань;

1.2.4. основи діловодства у сфері юридичної практики, складання різного роду документів правового характеру, ведення поточної документації під час вирішення цивільних та адміністративних справ;

1.2.5. комп'ютерне документування та документообіг, методи та техніку роботи з документами;

1.2.6. основи здійснення представництва осіб у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

1.2.7. основи правопросвітницької роботи з аудиторією та виступу перед нею, педагогічні та інтерактивні методики навчання, основи побудови виступу, дискутування, дебатування та риторики;

1.2.8. основи планування та написання кваліфікаційної роботи, опрацювання великої кількості матеріалів і виділення головної інформації, складання тез виступу та оформлення наукових робіт;

1.2.9. роботу з комп'ютером та іншою офісною технікою, її застосування у професійній діяльності, користування електронною законодавчою базою та ресурсами мережі Інтернет.

3.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти, окрім умінь, передбачених робочою програмою навчальної (ознайомчої) практики, повинен також уміти:

3.1.1. брати участь у діяльності консультаційної групи, виконувати обов'язки помічника-консультанта Юридичної клініки;

3.1.2. встановити приналежність осіб, які звернулися до юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського за правовою допомогою, до однієї з категорій соціально вразливих та малозабезпечених верств населення;

3.1.3. з'ясувати наявність чи відсутність підстав для відмови відвідувачу юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського у наданні правової допомоги;

3.1.4. проводити інтерв'ювання відвідувачу юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, ставити йому запитання з метою з'ясування додаткових обставин, які мають значення для вирішення справи;

3.1.5. здійснити попередній правовий аналіз правовідносин, з приводу яких відвідувач юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського звернувся за правовою допомогою;

3.1.6. сформувати консультаційний файл відвідувача юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.7. завести, належним чином оформити та зареєструвати консультаційну справу відвідувача юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.8. підібрати та проаналізувати нормативно-правову базу, яка регулює правовідносини, з приводу яких відвідувач юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського звернувся за правовою допомогою, та визначити можливі шляхи реалізації, захисту та відновлення його прав, свобод та інтересів;

3.1.9. скласти проект процесуальних та інших документів правового характеру, підготувати проект правової довідки та правового висновку юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

3.1.10. передати до архіву юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського закритої консультаційну справу або сформований консультаційний файл відвідувача Юридичної клініки.

4.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач вищої освіти, окрім індивідуальних завдань, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) практики, повинен також виконати індивідуальне завдання із:

4.1.1. збору (не менше 5) та аналізу судових рішень у цивільних та адміністративних справах, ухвалених за результатами розгляду найбільш поширених серед відвідувачів Юридичної клініки спорів;

4.1.2. збору (не менше 5) та аналізу правових довідок та правових висновків юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, підготовлених за результатами розгляду звернень відвідувачів Юридичної клініки;

4.1.3. збору (не менше 5) та аналізу процесуальних та інших документів правового характеру, підготовлених за результатами розгляду звернень відвідувачів юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

4.1.4. аналізу та узагальнення найбільш поширених правових проблем відвідувачів юридичної клініки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського з різних галузей національного права, а також розробки алгоритму дій з їх вирішення та підготовки зразків типових процесуальних та інших документів правового характеру.

Додаток 3

до Положення про проходження практики здобувачами вищої освіти

на базі юридичної клініки

Таврійського національного університету

імені В.І. Вернадського

РОБОЧА ПРОГРАМА

виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти університету на базі юридичної клініки

1.1. Завданням виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на базі Юридичної клініки як завершального етапу навчання в Університеті є узагальнення та удосконалення здобутих ними теоретичних знань, набуття практичних умінь і навичок професії юриста, оволодіння іншим професійним досвідом та готовності до самостійної правозахисної діяльності, а також збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

1.2. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім знань, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) та виробничої практики, повинен також знати:

1.2.1. вимоги чинного законодавства України до оформлення та змісту процесуальних та інших документів правового характеру, порядок їх подання та реєстрації;

1.2.2. вимоги чинного законодавства України до оформлення та змісту документів, що посвідчують повноваження представника особи в судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

1.2.3. узагальнення судової практики та правові висновки Верховного Суду України у цивільних та адміністративних справах, викладені у рішеннях, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення;

1.2.4. узагальнення судової практики та постанови пленумів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Вищого адміністративного суду України;

1.2.5. основи ведення навчальних занять (уроків) різних форм та типів з використання інтерактивних методик навчання, розробки

навчально-методичних матеріалів та матеріалів інформаційного характеру для населення, підготовки публікацій у друкованих засобах масової інформації, виступів у теле- і радіопрограмах, участі у науково-практичних заходах тощо.

3.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім умінь, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) та виробничої практики, повинен також уміти:

3.1.1. очолювати консультаційну групу Юридичної клініки, організовувати її роботу, визначати та розподіляти повноваження між її членами, навчати та здійснювати контроль над помічниками;

3.1.2. здійснювати прийом відвідувачів Юридичної клініки та надавати їм правову інформацію, консультації та роз'яснення з правових питань, складати процесуальні та інші документи правового характеру, здійснювати представництво інтересів осіб у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

3.1.3. надавати правову допомогу відвідувачам Юридичної клініки з усіх галузей національного права;

3.1.4. розглядати письмові звернення відвідувачів Юридичної клініки з проханням про правову допомогу шляхом підготовки правової довідки, правового висновку або інших правових документів;

3.1.5. виїжджати (за необхідністю) за місцем проживання відвідувача Юридичної клініки у межах м. Києва з метою проведення інтерв'ювання та консультування такого відвідувача;

3.1.6. доповідати куратору чи завідувачу Юридичної клініки про зміст та сутність правового питання чи проблеми відвідувача Юридичної клініки та погоджувати план подальшої роботи над цією справою;

3.1.7. готувати та погоджувати рішення про відмову у наданні або про надання правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки;

- 3.1.8. заводити консультаційну справу чи формувати консультаційний файл відвідувача Юридичної клініки;
- 3.1.9. призначати та повідомляти відвідувачу Юридичної клініки дату, час і місце зустрічей з максимальним урахуванням його інтересів;
- 3.1.10. здійснити інші дії, необхідні для надання повної та кваліфікованої правової допомоги відвідувачу Юридичної клініки (зокрема, отримати консультацію з правового питання відвідувача Юридичної клініки від співробітників профільних кафедр Університету);
- 3.1.11. надавати відвідувачу Юридичної клініки консультацію у доступній для його розуміння формі щодо існуючих варіантів вирішення його правової проблеми, вручити підготовлені в Юридичній клініці процесуальні та інші документи правового характеру та роз'яснити порядок їх подання;
- 3.1.12. приймати та погоджувати рішення про закриття консультаційної справи відвідувача Юридичної клініки, готувати консультаційну справу до закриття та подальшої передачі в архів Юридичної клініки;
- 3.1.13. проводити навчальні заняття (уроки) для учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів та вихованців спеціальних навчальних закладів;
- 3.1.14. готувати роздаткові матеріали з правороз'яснювальної та правозастосовної тематики (листівки, буклети, брошури тощо) для населення;
- 3.1.15. вести офіційну тематичну рубрику в локальних, місцевих та загальноукраїнських засобах масової інформації (газетах, журналах, теле- і радіопрограмах) та мережі Інтернет;
- 3.1.16. організовувати та проводити круглі столи, наукові гуртки, дискусійні та дебатні клуби тощо з актуальних правових питань;
- 3.1.17. збирати та використовувати статистичні дані діяльності Юридичної клініки, матеріали та іншу інформацію, отриману під надання правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки, при виконанні кваліфікаційної роботи.

4.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім індивідуальних завдань, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) та виробничої практики, повинен також виконати індивідуальне завдання із:

4.1.1. участі у статусі представника відвідувача Юридичної клініки у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

4.1.2. збору (не менше 10) правових довідок, правових висновків або інших правових документів, підготовлених за результатами розгляду письмових звернень відвідувачів Юридичної клініки з проханням про правову допомогу;

4.1.3. виїзду (за необхідністю) за місцем проживання відвідувача Юридичної клініки у межах м. Києва з метою проведення інтерв'ювання та консультування;

4.1.4. заведення та формування (не менше 5) консультаційних справ чи консультаційних файлів відвідувачів Юридичної клініки;

4.1.5. проведення (не менше 3) навчальних занять (уроків) для учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів та вихованців спеціальних навчальних закладів;

4.1.6. підготовки (не менше 3) роздаткових матеріалів із правороз'яснювальної та правозастосовної тематики (листівки, буклети, брошури тощо) для населення;

4.1.7. ведення офіційної тематичної рубрики (не менше трьох записів чи сюжетів) у локальних, місцевих та загальноукраїнських засобах масової інформації (газетах, журналах, теле- і радіопрограмах) та мережі Інтернет;

4.1.8. організації та проведення круглого столу, наукового гуртка, дискусійного чи дебатного клубу тощо з актуальних правових питань.

Додаток 4

до Положення про проходження практики здобувачами вищої освіти
на базі юридичної клініки
Таврійського національного університету
імені В.І. Вернадського

РОБОЧА ПРОГРАМА

педагогічної практики здобувачів третього рівня вищої освіти – Доктор філософії університету на базі юридичної клініки

1.1. Завданням педагогічної практики здобувачів третього рівня вищої освіти - Доктор філософії на базі Юридичної клініки для здобуття першого наукового рівня є здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом практичної професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі й спрямована на набуття навичок здійснення навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти й формування вмінь викладацької діяльності. Метою педагогічної практики аспірантів є набуття аспірантами навичок та досвіду педагогічної та навчально-методичної діяльності, необхідних для викладання у закладах вищої освіти дисциплін за профілем отриманої спеціальності освітньо-наукового рівня доктора філософії. Педагогічна практика аспірантів передбачає: - відвідування аспірантами лекцій, семінарських, практичних занять та консультацій, що проводять провідні викладачі кафедри, за якою закріплений аспірант; відвідування занять, які проводять інші аспіранти, що проходять педагогічну практику, з подальшим обговоренням та письмовим

рецензуванням; - підготовку конспекту лекції з навчальної дисципліни, розробку завдань для практичних та семінарських занять; тощо. - складання методичних вказівок до семінарських, практичних занять; створення мультимедійної презентації лекцій навчальної дисципліни, тощо.

1.2. За результатами проходження педагогічної практики на базі Юридичної клініки здобувач третього рівня вищої освіти - Доктор філософії, окрім знань, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої), виробничої та педагогічної практики, повинен також знати:

1.2.1. вимоги чинного законодавства України до оформлення та змісту процесуальних та інших документів правового характеру, порядок їх подання та реєстрації; вимоги чинного законодавства України до оформлення та змісту документів, що посвідчують повноваження представника особи в судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

1.2.2. базові принципи щодо представлення інтересів фізичних та юридичних осіб в судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

1.2.3. узагальнення судової практики та правові висновки Європейського суду з прав людини, Верховного Суду у цивільних та адміністративних справах, викладені у рішеннях, прийнятих за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення з метою оволодіння сучасними технологіями, методами та методиками викладання дисциплін у відповідній галузі підготовки докторів філософії;

1.2.4. узагальнення судової практики та постанови пленумів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та Вищого адміністративного суду України з метою підготовки лекційного матеріалу, дидактичних матеріалів до практичних та семінарських занять з використанням сучасних інноваційних досягнень в науці і техніці;;

1.2.5. ведення навчальних занять (уроків) різних форм та типів з використання інтерактивних методик навчання, розробки навчально-методичних матеріалів та матеріалів інформаційного характеру

для здобувачів вищої освіти, населення, підготовки публікацій у друкованих засобах масової інформації, виступів у теле- і радіопрограмах, участі у науково-практичних заходах, конференціях, тощо.

3.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім умінь, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) та виробничої практики, повинен також уміти:

3.1.1. очолювати консультаційну групу Юридичної клініки, організовувати її роботу, визначати та розподіляти повноваження між її членами, навчати та здійснювати контроль над помічниками;

3.1.2. здійснювати прийом відвідувачів Юридичної клініки та надавати їм правову інформацію, консультації та роз'яснення з правових питань, складати процесуальні та інші документи правового характеру, здійснювати представництво інтересів осіб у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;

3.1.3. надавати правову допомогу відвідувачам Юридичної клініки з усіх галузей національного права;

3.1.4. розглядати письмові звернення відвідувачів Юридичної клініки з проханням про правову допомогу шляхом підготовки правової довідки, правового висновку або інших правових документів;

3.1.5. виїжджати (за необхідністю) за місцем проживання відвідувача Юридичної клініки у межах м. Києва з метою проведення інтерв'ювання та консультування такого відвідувача;

3.1.6. доповідати куратору чи завідувачу Юридичної клініки про зміст та сутність правового питання чи проблеми відвідувача Юридичної клініки та погоджувати план подальшої роботи над цією справою;

3.1.7. готувати та погоджувати рішення про відмову у наданні або про надання правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки;

3.1.8. заводити консультаційну справу чи формувати консультаційний файл відвідувача Юридичної клініки;

3.1.9. призначати та повідомляти відвідувачу Юридичної клініки дату, час і місце зустрічей з максимальним урахуванням його інтересів;

3.1.10. здійснити інші дії, необхідні для надання повної та кваліфікованої правової допомоги відвідувачу Юридичної клініки (зокрема, отримати консультацію з правового питання відвідувача Юридичної клініки від співробітників профільних кафедр Університету);

3.1.11. надавати відвідувачу Юридичної клініки консультацію у доступній для його розуміння формі щодо існуючих варіантів вирішення його правової проблеми, вручити підготовлені в Юридичній клініці процесуальні та інші документи правового характеру та роз'яснити порядок їх подання;

3.1.12. приймати та погоджувати рішення про закриття консультаційної справи відвідувача Юридичної клініки, готувати консультаційну справу до закриття та подальшої передачі в архів Юридичної клініки;

3.1.13. проводити навчальні заняття (уроки) для здобувачів вищої освіти;

3.1.14. готувати методичні матеріали з правороз'яснювальної та правозастосовної тематики для населення;

3.1.15. вести офіційну тематичну рубрику в локальних, місцевих та загальноукраїнських засобах масової інформації (газетах, журналах, теле- і радіопрограмах) та мережі Інтернет;

3.1.16. організовувати та проводити круглі столи, наукові гуртки, дискусійні та дебатні клуби тощо з актуальних правових питань;

3.1.17. збирати та використовувати статистичні дані діяльності Юридичної клініки, матеріали та іншу інформацію, отриману під надання правової допомоги відвідувачам Юридичної клініки, при виконанні кваліфікаційної роботи.

4.1. За результатами проходження виробничої практики на базі Юридичної клініки здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім індивідуальних завдань, передбачених робочими програмами навчальної (ознайомчої) та виробничої практики, повинен також виконати індивідуальне завдання із:

- 4.1.1. участі у статусі представника відвідувача Юридичної клініки у судах, органах державної влади та місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- 4.1.2. збору (не менше 10) правових довідок, правових висновків або інших правових документів, підготовлених за результатами розгляду письмових звернень відвідувачів Юридичної клініки з проханням про правову допомогу;
- 4.1.3. виїзду (за необхідністю) за місцем проживання відвідувача Юридичної клініки у межах м. Києва з метою проведення інтерв'ювання та консультування;
- 4.1.4. заведення та формування (не менше 5) консультаційних справ чи консультаційних файлів відвідувачів Юридичної клініки;
- 4.1.5. проведення (не менше 3) навчальних занять (уроків) для учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів та вихованців спеціальних навчальних закладів, здобувачів вищої освіти;
- 4.1.6. підготовки (не менше 3) роздаткових матеріалів із правороз'яснювальної та правозастосовної тематики (листівки, буклети, брошури тощо) для населення;
- 4.1.7. ведення офіційної тематичної рубрики (не менше трьох записів чи сюжетів) у локальних, місцевих та загальноукраїнських засобах масової інформації (газетах, журналах, теле- і радіопрограмах) та мережі Інтернет;
- 4.1.8. організації та проведення круглого столу, наукового гуртка, дискусійного чи дебатного клубу тощо з актуальних правових питань.
- 4.1.9. написання тез та фахової статті до наукового видання за результатами отриманих знань.